

వినాశకర విద్యుత్ విధానాలతో ప్రజలకు పెనుషాకులు

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు)

ఎన్నికలకు ముందు విద్యుత్ చార్జీలను పెంచబోసని వాగ్దానం చేసిన కాంగ్రెస్ పార్టీ అధికారం లోకి వచ్చిన తర్వాత ఆ వాగ్దానాన్ని వమ్ముచేసింది. వేలకోట్ల రూపాయల భారాలను అనేక విధాలుగా ప్రజలపై మోపుతున్నది. గతమూడేళ్లలో రు.7 వేల కోట్లకు పైగా చార్జీలను పెంచింది. ఇది కాకుండా ఎఫ్ఎస్ఎ పేరుతో రు.9,942 కోట్లు భారాన్ని విధించింది. మరో రు.2,166 కోట్ల ఎఫ్ఎస్ఎ విధింపుకు రంగం సిద్ధమవుతున్నది. ఇంత భారీ మొత్తాలను వినియోగదార్లు చెల్లిస్తున్నప్పటికీ నాణ్యమైన విద్యుత్ నిరంతరాయంగా లభిస్తున్నదా అంటే అదీ లేదు. విపరీతమైన విద్యుత్ కోతలతో నేడు రాష్ట్రమంతా అంధకారంలో చిక్కుకు పోయింది. విద్యుత్ గిరాకీకి, డిమాండ్కు మధ్య భారీ వ్యత్యాసం పూర్ణలేక ప్రభుత్వం చేతులెత్తేసింది. ఫలితంగా పరిశ్రమలు వారంలో సగం రోజులు కూడ పనిచేయడం లేదు. వ్యవసాయానికి ఏడు గంటల విద్యుత్ సైతం నిక్కచ్చిగా అందడం లేదు. ఎప్పుడొస్తుందో, ఎప్పుడు పోతుందో తెలియక రైతన్నలు దిక్కుతోచని స్థితిలో పడిపోయారు. అంతంతమాత్రంగా ఉన్న వృత్తిదారుల బ్రతుకులు ఈ నిరంతర కోతలు భారాలతో అస్తవ్యవస్తమయ్యాయి. మొత్తంగా రాష్ట్రంలో విద్యుత్ పరిస్థితి సంక్షోభంలో పడిపోయింది. ఈ పరిస్థితికి కారణం ఏమిటి? వర్షాలు లేకపోవడంతో జలవిద్యుత్ ఉత్పత్తి క్షీణించిందని, గ్యాస్, బొగ్గు సరఫరా లేకపోవడం వల్ల ధర్మల్ విద్యుత్ ఉత్పత్తి తగ్గిపోయిందని, దేవుడి కరుణించి వర్షాలు పడితే తప్ప పరిస్థితి మెరుగుపడదని, అధిక ధరలు చెల్లించడానికి సిద్ధపడితే ఖరీదైన ఇంధనంతో విద్యుత్ ఉత్పత్తి చేసి అందిస్తామని- ఇలా విద్యుత్ సంక్షోభానికి తానెంత మాత్రం కారణం కానని ప్రభుత్వం చెప్పుకుంటున్నదానిలో నిజం ఉందా? లేక విద్యుత్ రంగ నిపుణులు, మేధావులు, రాజకీయ పార్టీల వారు గట్టిగా చెబుతున్నట్లు ప్రభుత్వానికి ముందుచూపు లేకపోవడం, అస్తవ్యస్త విధానాలు, అసమర్థతల వల్లనే ఈ సంక్షోభం ఏర్పడిందా?

ఇంత భారీగా చార్జీలు పెంచాల్సిన అవసరం ఉందా?

2010-11లో రు.1,400 కోట్లు, 2011-12లో రు.641 కోట్లు చార్జీలు పెంచిన ప్రభుత్వం 2012-13లో ఒక్కసారిగా రు.4,442 కోట్లు భారాన్ని మోపింది. మొత్తం ఈ మూడేళ్లలోనే 7,110 కోట్ల చార్జీలను పెంచేసింది. 2013-14లో మరో రు.12,723 కోట్ల చార్జీలు పెంచేందుకు సిద్ధపడుతున్నది.

విద్యుత్ చార్జీలకు తోడు ఇంధన సర్దుబాటుచార్జీలపేరుతో గత నాలుగు సంవత్సరాలలో రు.9242 కోట్ల భారాలను మోపింది. కోర్టు స్టే మూలంగా రు.3130 కోట్లు పెండింగులో ఉంది. మరో రు.5712 కోట్లు ఎప్పుడైనా భారం మోపవచ్చు. విద్యుత్ చార్జీలు, ఇంధన సర్దుబాటు చార్జీలు కలిపి గత నాలుగేళ్లలో మొత్తం రు.33,987 కోట్లు భారం మోపేందుకు నిర్ణయించారు.

చార్జీలను ఇంతగా పెంచడమే కాకుండా పేద వినియోగదార్ల నుండి తక్కువ చార్జీలు వసూలు చేస్తున్నామని చెబుతూనే కస్టమర్ చార్జీలు, మినిమమ్ చార్జీలు పేరుతో అధిక మొత్తాలను కనపడని రీతిలో గుంజుతున్నది. డిస్కంలు అందచేసిన వివరాల ప్రకారమే 0-50 యూనిట్ల వినియోగదార్లనుండి రు.3.52లు వసూలు అవుతుంటే, 50 యూనిట్లు పైబడి కాల్చేవారినుండి రు.2.84లు వసూలు అవుతున్నది. పేద వినియోగదార్ల నుండి కస్టమర్ చార్జీలు, మినిమమ్ చార్జీల రూపంలో భారీగా వసూలు చేయడంతో ఈ అదనపు భారం పడుతున్నది. 0-50 యూనిట్ల వినియోగదార్ల నుండి కస్టమర్ చార్జీలు రు.25లు, మినిమం చార్జీలు రు.25లు వసూలు చేస్తున్నారు. కాని ఇది 500 వాట్ల కనెక్టర్ లోడ్ కన్నా తక్కువ ఉన్నవారి నుండి మాత్రమే. అంతకు మించి కనెక్టర్ లోడ్ ఉన్న వారి నుండి కస్టమర్ చార్జీలు రు.50లు, మినిమం చార్జీలు రు.50లు వసూలు చేస్తున్నారు. కేవలం 2010-11, 2011-12 రెండు సంవత్సరాలలోనే 0-50 యూనిట్ల వినియోగదార్ల నుండి మినిమం చార్జీల రూపంలో రు.328.50 కోట్లు వసూలు చేసారంటే దొడ్డిదోవన పేదలను ఎంతగా లూటీ చేస్తున్నారో అర్థం చేసుకోవచ్చు.

అంధకారంలో ఆంధ్రప్రదేశ్

విద్యుత్ సంక్షోభం ఫలితంగా నేడు రాష్ట్రం అంధకారంలో మునిగిపోయిందంటే ఆశ్చర్యపడాల్సిన పని లేదు. గృహాలకు అధికారికంగా గ్రామాలలో 12 గంటలు, నగరాలు, పట్టణాలలో 3 నుండి 6 గంటలు విద్యుత్ కోత విధిస్తున్నారు. అప్రకటిత కోతలకు అంతేలేదు. వ్యవసాయానికి 7 గంటల విద్యుత్ అని చెప్పడమే కాని, పూర్తిగా ఏడుగంటల పాటు ఒకే సారి విద్యుత్ సరఫరా అనేది లేనే లేదు. దఫదఫాలుగా ఇస్తున్నారు. చాల చోట్ల ఏడు గంటలకూ కోత పడుతున్నది. ఇచ్చిన విద్యుత్ కూడ అనుకూలమైన

సమయాలలో సరఫరా కావడం లేదు. అరకొర విద్యుత్ సరఫరా వల్ల ట్రాన్స్‌మిషన్ లైన్లు తరచూ కాలిపోతున్నాయి. వాటిని సకాలంలో పునరుద్ధరించడం లేదు. ట్రాన్స్‌మిషన్ కోసం రైతులు పెద్దఎత్తున ఆందోళనలు చేయాల్సి వస్తున్నది. మరో వైపున ఈ అస్వస్థవస్థ కరెంటుతో రైతుల మోటార్లు తగలబడుతున్నాయి. బాధ్యత ప్రభుత్వానిదే అయినా, భారం మోస్తున్నది మాత్రం రైతులే. ఈ విధంగా రైతుల కష్టాలు వర్ధింపనలవి కానివిధంగా పెరిగిపోయాయి.

ఇంతకంటే దారుణం పరిశ్రమల పరిస్థితి. ప్రభుత్వం తన అసమర్థ విధానాలతో అంతులేని పవర్ కట్లకు కారణమయి గృహాలను చీకట్లోకి నెట్టి వేయడమే కాకుండా, పరిశ్రమలనూ అత్యధిక రోజుల మూతపెట్టుకునేలా చేస్తున్నది. ఇళ్లకు విద్యుత్ లేకపోతే ప్రజలు చీకట్లో మాత్రమే ఉండాల్సి వస్తుంది. పరిశ్రమలకు విద్యుత్ లేకపోతే ఉపాధికే ముప్పు ఏర్పడుతుంది. విద్యుత్ కోత అంటే వేసవిలో ఉంటుంది. వర్షాకాలంలో సాధారణ పరిస్థితి తిరిగి నెలకొంటుంది. కాని ఇప్పుడు మన రాష్ట్రంలో పరిస్థితి దీనికి పూర్తి విరుద్ధంగా ఉంది. వేసవి కాలంలో పరిశ్రమలకు వారంలో రెండు రోజుల పాటు విద్యుత్ సరఫరా నిలిపి వేశారు. వర్షా కాలం వచ్చేసరికి ఈ కోత వారంలో నాలుగు రోజుల పాటు పూర్తిగా, మిగతా రోజుల్లో రోజుకు 12 గంటల చొప్పున పెరిగింది.

విద్యుత్ కోతలో పెద్ద, సాధారణ పరిశ్రమలకు, చిన్న తరహా, సూక్ష్మ పరిశ్రమలకు మధ్య వ్యత్యాసాన్ని ప్రదర్శించినట్లు ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. సాధారణ పరిశ్రమలకు వారంలో నాలుగు రోజులు, చిన్న పరిశ్రమలకు వారంలో రెండు రోజులు విద్యుత్ కోతను ప్రభుత్వం విధించింది. చిన్న పరిశ్రమలలో కార్మికులు పెద్ద సంఖ్యలో పనిచేస్తారు కాబట్టి, ఉత్పత్తిలో ఒడిదుడుకులను తట్టుకునే శక్తి చిన్న పారిశ్రామిక వేత్తలకు తక్కువగా ఉంటుంది కాబట్టి ఇలాంటి విచక్షణను చూపెడుతున్నట్లు ప్రభుత్వం చెప్పుకోవచ్చు. కాని నేడు పెద్ద, సాధారణ పరిశ్రమలలో సైతం కాజువల్, కాంట్రాక్టు కార్మికులు అధిక సంఖ్యలో పనిచేస్తున్నారు. విద్యుత్ కోతతో వారి ఉపాధి హరించుకు పోతుంది. చిన్న తరహా పరిశ్రమల్లో అయితే చెప్పే పనే లేదు. ధాన్యం మిల్లులు, పిండి మిల్లులు, మరమగ్గాలు, పౌల్ట్రీలు సరిగ్గా పనిచేయలేకపోతున్నాయి. విద్యుత్ కోతవల్ల ప్రతి రోజు లక్షల సంఖ్యలో దినసరి కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోతున్నారు. రాష్ట్రవ్యాపితంగా నేడు పరిశ్రమల్లో 6 లక్షల మంది దినసరి కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. ఎడతెగని విద్యుత్ కోతవల్ల వారి ఉపాధి పూర్తిగా ప్రమాదంలో పడింది. రెక్కాడితేకాని డొక్కాడని వీరి పరిస్థితి అగమ్యగోచరంగా మారింది. మరో వైపున రాష్ట్రంలో ఉన్న 374 పారిశ్రామిక వాడల్లో 70 శాతం ఉత్పత్తి నిలిచిపోయింది. పారిశ్రామిక వేత్తలు స్వయంగా వీధుల్లోకి వచ్చి విద్యుత్ కోతలు ఇలాగే కొనసాగితే తాము పరిశ్రమలను నడపలేమని, బ్యాంకుల

బకాయిలు చెల్లించలేమని ఆందోళనలు చేస్తున్నారు. ఎన్నడూలేని విధంగా నేడు రాష్ట్రంలో రోజుకు 50 మిలియన్ల యూనిట్ల విద్యుత్ లోటు ఏర్పడిన పర్యవసానం ఇది.

ఇంధన సర్దుబాటు (ఎఫ్.ఎస్.ఎ) భారాలు

విద్యుత్ రంగంలో సంస్కరణలు అమలు మొదలయిన తర్వాత సాధారణ ప్రజలకు ఏమాత్రం అంతుచిక్కని ఇంధన సర్దుబాటు సర్చార్జి అనే పేరుతో అదనపు భారం పడుతున్నది. ప్రతి సంవత్సరం మార్చినెలలో విద్యుత్ రెగ్యులేటరీ కమిషన్ ముందు విచారణ జరుగుతున్న సమయంలో విద్యుత్ చార్జీలను పెంచడం లేదని, పెంచినా స్వల్పంగా మాత్రమే పెంచుతున్నామని, ఆ పెంపుదల కూడ సామాన్యుల మీద పడటం లేదని, ఎక్కువ భాగం సబ్సిడీగా ఇస్తున్నామని ప్రభుత్వం ప్రజలను మభ్యపెడుతున్నది. పంపిణీ కంపెనీల రెవెన్యూ అవసరాలను, రెవిన్యూ లోటును కృత్రిమంగా తగ్గించి, ప్రభుత్వం భరించాల్సిన సబ్సిడీని తగ్గించి, అదనపు విద్యుత్ భారాలు లేవని ప్రజలను ప్రభుత్వం నమ్మిస్తున్నది. 2008-09 ఎన్నికలకు ముందునుండి ఈ ధోరణి అధికమయింది. ఇలా భారాలు పెంచడం లేదని చెప్పిన ప్రభుత్వమే ప్రజలు ఆదమరించి ఉన్న సమయంలో ఇంధన సర్దుబాటు రూపంలో భారం మోపుతున్నది. ఈ భారం చిన్న పెద్ద తేడా లేకుండా అందరి మీద పడుతున్నది. ఇంధన సర్దుబాటు చార్జీలు అనేవి పరోక్షంగా విద్యుత్ చార్జీల పెంపునకు ఒక ముద్దుపేరు మాత్రమే.

విద్యుత్ చార్జీలు నిర్ణయించడానికి ముందు విద్యుత్ ఉత్పత్తి ఖర్చులను లెక్క వేస్తారు. ఈ ఖర్చులో బొగ్గు, గ్యాస్, నాఫ్తా వంటి ఇంధనాల కొనుగోళ్లకయ్యే ఖర్చు ముఖ్యమైన భాగం. ముందు సంవత్సరాలలో ఇంధనాల ధరలు ఎలా పెరుగుతాయో పరిశీలించి కొత్త సంవత్సరంలో కూడ ఆ మేరకు, లేదా అంతకన్నా ఎక్కువగా పెరుగుతాయని భావించి విద్యుత్ చార్జీలను సాధారణంగా నిర్ణయిస్తారు. ఇంధనాల ధరల్లో ముందు అంచనా వేసిన దానికన్నా మార్పు వస్తే ఆ వ్యత్యాసాన్ని ప్రతి మూడు

ప్రజలపై విద్యుత్ చార్జీల భారం - ఇంధన సర్దుబాటుతో దగా					
సంవత్సరం	ప్రభుత్వ సబ్సిడీ రూ లు కోట్లలో	చార్జీలు రూ లు కోట్లలో	ఎఫ్.ఎస్.ఎ. (గృ.వి.వా) రూ లు కోట్లలో	ప్రజలపై మొత్తం భారం రూ లు కోట్లలో	మొత్తం భారంలో ఎఫ్.ఎస్.ఎ శాతం
2008-09	1182.14	-	1649(502)	1649	100%
2009-10	3486.15	-	1481(477)	1481	100%
2010-11	3652.83	2100	2355	4453	52%
2012-12	4145.75	641	4961	5602	88%
2012-13	5531.67	4269	-	4269	-

గృ.వి.వా. = గృహ వినియోగదారుల వాటా, ఎఫ్.ఎస్.ఎ. = ఇంధన వ్యయ సర్దుబాటు ఛార్జీ

నెలలకొకసారి విద్యుత్ చార్జీలలో సర్దుబాటు చేస్తారు. అనుకున్నదానికన్నా ఇంధనాల ధరలు పెరిగితే విద్యుత్ చార్జీలకు కలుపుతారు. తగ్గితే చార్జీలను తగ్గిస్తారు. దీనినే ఇంధన సర్చార్జీ సర్దుబాటు అంటున్నారు. విద్యుత్ వినియోగదార్లకిచ్చే బిల్లులో ఎఫ్ఎస్ఎ అని ఒక ప్రత్యేక పద్దు ఉంటుంది.

ఎఫ్ఎస్ఎ లెక్కింపులో దగా

పైన పేర్కొన్న పద్ధతిలో నిర్ణయిస్తే ఎఫ్ఎస్ఎ నామమాత్రంగా ఉంటుంది. మహా అయితే 10 లేదా 15 శాతం కన్నా మార్పు ఉండదు. కాని చార్జీల కన్నా వందల శాతంలో ఇంధన సర్దుబాటు చార్జీలు పెరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వం, విద్యుత్ సంస్థలు, రెగ్యులేటరీ కమిషన్లు వినియోగదారులను మోసం చేయడానికి తప్పుడు లెక్కలు తయారు చేయడమే దీనికి కారణం. బొగ్గు, గ్యాస్, నాఫ్తా వంటి ఇంధనాల ధరలను ముందు తక్కువగా వూహించి లెక్కలు వేశాయి. ఆ రకంగా విద్యుత్ ఉత్పత్తి ఖర్చును తక్కువగా చూపి విద్యుత్ చార్జీలను నిర్ణయించాయి. ప్రభుత్వం భరించాల్సిన సబ్సిడీని తక్కువ చేసేందుకే ఈ రకమైన తప్పుడు లెక్కలను చూపించారు. కమిషన్ కూడ కుమ్మక్కయి ఆ తప్పుడు లెక్కలకు ఆమోద ముద్ర వేసింది.

ప్రభుత్వము, విద్యుత్ సంస్థలు, రెగ్యులేటరీ కమిషన్లు వినియోగదార్లను ఎలా దగా చేస్తున్నాయో క్రింది లెక్కలే నిదర్శనం:

2009-10 సంవత్సరానికి రు.1481 కోట్ల ఇంధన సర్దుబాటు చార్జీలను 2012 జులై నుండి 2013 జూన్ మధ్య వసూలు చేయడానికి రెగ్యులేటరీ కమిషన్ అనుమతించింది. ఇప్పటికే ఎఫ్ఎస్ఎ వడ్డన మొదలయింది. ప్రతి యూనిట్కు 36 పైసలు వసూలు చేస్తున్నారు. 2010-11 సంవత్సరానికి రు. 2,353 కోట్లు, 2011-12 సంవత్సరానికి రు.4961 కోట్లు ఇంధన సర్దుబాటు చార్జీలు వసూలు చేసుకోవడానికి విద్యుత్ కంపెనీలు ప్రతిపాదించాయి. దీన్ని ఆమోదిస్తే ఈ మొత్తాలను వినియోగదారులు చెల్లించుకోవలసిందే. అప్పుడు యూనిట్కు మరో 78.75 పైసలు భారం పడుతుంది. పాత ఎఫ్ఎస్ఎ వసూళ్లపై కోర్టు స్టే విధించినప్పటికీ, అది స్టే మాత్రమే, తుది తీర్పు ఎలా ఉంటుందో చెప్పలేము.

కాల్చని విద్యుత్కూ ఎఫ్ఎస్ఎ బాదుడు

మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయానికి ఉచిత విద్యుత్ సరఫరా చేస్తున్నారు. నేడు రాష్ట్రంలో మొత్తం విద్యుత్ వినియోగంలో గృహవినియోగం వాటా 39 శాతం, పరిశ్రమల వినియోగం 30 శాతం, వ్యవసాయ వినియోగం 31 శాతం. వ్యవసాయానికి విద్యుత్ వినియోగం 2003-04లో 12,636 మిలియన్ యూనిట్లు ఉంటే, 2012-13కు అది 19,636 మిలియన్ యూనిట్లకు పెరుగుతున్నది. ఇంధన సర్దుబాటు చార్జీ బిల్లు చెల్లించే వారిపై మాత్రమే పడుతుంది. ఆ రకంగా వ్యవసాయానికి వినియోగించే 31 శాతం విద్యుత్తుకు బిల్లుల ద్వారా ఎఫ్ఎస్ఎ వచ్చే అవకాశం లేదు. ఇప్పుడు ఈ భారం

మొత్తంగా గృహ, పారిశ్రామిక వినియోగదార్ల పైనే పడుతుంది. అంటే వీరు కాల్పుని కరెంటుకు కూడ చెల్లించాల్సి వస్తుంది. అద్దె ఇండ్లలో ఉండేవారు మూడునాలుగేళ్లు క్రితం ఎవరో కాల్చిన విద్యుత్ కు ఎఫ్ఎస్ఎ చెల్లిస్తున్నారు. పారిశ్రామిక వేత్తలు తాము ఉత్పత్తిచేసిన వస్తువులకు అవసరమైన విద్యుత్ ను అప్పటి చార్జీల ఆధారంగా లెక్కగట్టి ధరలను నిర్ణయించుకొని అమ్ముకున్నారు. కాని గతంలో కాల్చిన విద్యుత్ కు ఇప్పుడు ఎఫ్ఎస్ఎ చెల్లించమంటే దాన్ని ఏ వస్తువుల ధరలతో కలపాలి అని

ప్రశ్నిస్తున్నారు. పెరిగిన చార్జీల భారం ఎట్లాగూ తప్పుడం లేదు. దానికి తోడు ఇది అదనపు భారం అవుతుంది. వ్యవసాయానికి ఉచిత విద్యుత్తు అన్నప్పుడు ఎఫ్ఎస్ఎలోని దానిభాగం వసూలు చేయడం అన్యాయమని ఎంతగా అభ్యంతరం పెట్టినా ప్రభుత్వం పట్టించుకోవడం లేదు. ఎఫ్ఎస్ఎ అనేదే ప్రభుత్వం అనుసరించిన తప్పుడు విధానాల ఫలితం అయితే, వ్యవసాయ వినియోగపు ఎఫ్ఎస్ఎను ఇతర వినియోగదార్లపైకి బదలాయించడం దారుణం. 0-100 యూనిట్లు వారికి పెంచలేదన్నప్పుడు వారి ఎఫ్ఎస్ఎను వసూలు చేయడం అసమంజసం.

ప్రభుత్వమే ఇంధన సర్దుబాటు మొత్తాలను భరించాలి

2008-09లో మొత్తం చార్జీలలో గృహవినియోగదారులు చెల్లించాల్సిన రు.502 కోట్లను ప్రభుత్వం సబ్సిడీగా భరించింది. తర్వాత మూడు సంవత్సరాలలో ఒక్క గృహవినియోగదారులే రు.2,600 కోట్ల ఇంధన సర్దుబాటు చార్జీలు చెల్లించాల్సి ఉంది. 2009-10లో కూడ ఇంధనసర్దుబాటు సర్చార్జీని సబ్సిడీగా భరించమని విద్యుత్ సంస్థలు ప్రభుత్వానికి లేఖ రాశాయి. ప్రభుత్వం స్పందించలేదు. అంటే ఈ మూడు సంవత్సరాల ఇంధన సర్దుబాటు చార్జీలను వినియోగదారులనుండే వసూలు చేసుకోవాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. కాని ఇంధన సర్దుబాటు అనేది ప్రభుత్వ తప్పుడు విధానాల ఫలితం. కార్పొరేట్ సంస్థలకు పెద్ద ఎత్తున అడ్డగోలు లాభాలు కట్టబెట్టాలన్న ప్రభుత్వ వైఖరి ఫలితం. అందుచేత ఈ చార్జీలను మోయాల్సిన అవసరం వినియోగదార్లపై ఎంత మాత్రం లేదు. దీని బాధ్యత అంతా ప్రభుత్వమే వహించాలి. ప్రభుత్వమే చెల్లించుకోవాలి. కాని ముఖ్యమంత్రి తాజాగా సర్దుబాటు సర్చార్జీ వినియోగదార్లు చెల్లించాల్సిందేనని తెగేసి చెప్పారు.

ప్రభుత్వం చెల్లించినా అంతిమంగా భరించేది ప్రజలే. ప్రభుత్వ తప్పుడు విధానాలు, నిర్ణయాల వల్ల ప్రజలు ఎంతటి భారాన్ని మోయవలసి వస్తున్నదో ప్రజలు

తెలుసుకోవాలసి ఉంది. ప్రజాప్రతినిధులు చట్టసభల్లో ఈ విషయాన్ని ఎండగట్టాలి. భారాలు లేని ప్రత్యామ్నాయ విద్యుత్ విధానం కోసం అన్ని వైపుల నుండి ప్రయత్నాలు జరగాలి. అలాంటి విధానాలను రూపొందించి, వాటిని ప్రభుత్వాలచేత అంగీకరింపజేసి, అమలుచేసేలా ప్రజలను సమీకరించి వత్తిడి చేయాల్సి ఉంది.

విద్యుత్ చార్జీల పెంపుదలకు మూలకారణం

విద్యుత్ సరఫరాలో సంస్కరణల తర్వాత ఉత్పత్తి కేంద్రాలతో కుదుర్చుకున్న విద్యుత్ కొనుగోలు ఒప్పందాలు (పిపిఎలు) లోని లోపాలు, అవకతవకలు కారణంగా విద్యుత్ కు అధిక మొత్తంలో చెల్లించాల్సి వస్తున్నది. కొన్ని సందర్భాలలో కొనని విద్యుత్ కు సైతం చెల్లించాల్సిన విచిత్రమైన పరిస్థితి నేడు ఏర్పడింది. విద్యుత్ ప్రాజెక్టులకు బొగ్గు, సహజవాయువు వంటి ఇంధనాన్ని సరఫరా చేయించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. అలా చేయించినపుడే విద్యుత్ కేంద్రం ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని పూర్తిగా వినియోగించుకోవడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. ఉత్పత్తి సామర్థ్య వినియోగాన్ని ప్లాంట్ లోడ్ ఫ్యాక్టర్ (పిఎల్ఎఫ్) అంటారు. కనీసం 75 శాతం పిఎల్ఎఫ్ తో పనిచేస్తున్నప్పుడు ఆ విద్యుత్ కేంద్రానికి అదనంగా చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదు. కాని పిఎల్ఎఫ్ అంతకన్నా తక్కువగా ఉంటే 75 శాతం పిఎల్ఎఫ్ స్థాయిలో ఉత్పత్తి పరిమాణానికి అనుగుణంగా స్థిర చార్జీలు చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. ఇలా ఉత్పత్తి సామర్థ్యం వృధాగా పడిఉండటం ఒక నష్టం కాగా, విద్యుత్తు ఉత్పత్తి చేయకపోయినా చెల్లించడం మరొక నష్టం.

దేశంలో ఉత్పత్తి అయ్యే బొగ్గును ప్రభుత్వం కేటాయించకపోవడంవల్ల, జెన్ కో, ఎన్ టీపిసి లాంటి ప్రభుత్వ సంస్థలు విదేశాలనుండి వేలంద్వారా అధిక ధరకు దిగుమతి చేసుకోవలసి వస్తున్నది. దీనివల్ల కూడ ఉత్పత్తి ఖర్చుపెరిగిపోయి, ఆ భారాన్నీ అంతిమంగా విద్యుత్ వినియోగదారులే భరించాల్సి వస్తున్నది. గ్యాస్ సరఫరా సరిగా లేని సమయంలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి సంస్థలు గ్యాస్ కు బదులు నాఫ్తా, ఆరిఎల్ఎన్ జి వంటి ఖరీదైన ఇంధనాన్ని వాడాల్సి వస్తున్నది. దీనివల్ల కూడ ఉత్పత్తి ఖర్చు పెరిగిపోతున్నది. బొగ్గు, గ్యాస్ కు ప్రభుత్వం అంతర్జాతీయ ధరలతో సమానం అన్న పేరుతో అధిక ధరలను నిర్ణయించడం వల్ల కూడ విద్యుత్ ఉత్పత్తి ఖర్చు పెరిగిపోతున్నది. ఉదాహరణకు, రిలయన్స్ సంస్థ కెజి బేసిన్ లో వెలికితీసే గ్యాస్ ను ఎంఎంబిటి ఒక్సింటికి 2.34 డాలర్లకు సరఫరా

చేస్తానని ఒక అంతర్జాతీయ బిడ్డింగ్ లో పేర్కొంది. అయినప్పటికీ అదే గ్యాలన్ కు ప్రభుత్వం 4.2 డాలర్ల ధరను అనుమతించింది. అసలు రిలయన్స్ గ్యాలన్ ఉత్పత్తి ఖర్చు 0.60 డాలర్లు మాత్రమే. మరో ప్రైవేటు రంగ సంస్థ కెయిర్స్ కూడ గ్యాలన్ ధరను రిలయన్స్ తో సమానంగా పెంచింది. ఓఎన్ జిసి సరఫరా చేసే గ్యాలన్ కు కూడ ఇదే విధంగా ధరలను ప్రభుత్వం పెంచింది. దీని పర్యవసానం ఏమంటే, మొత్తంగా గ్యాలన్ ఆధారిత విద్యుత్ కేంద్రాల ఉత్పత్తి ఖర్చులన్నీ విపరీతంగా పెరిగిపోయాయి. రిలయన్స్ లాంటి సంస్థ గ్యాలన్ ధర పెంచడంతోనే సరిపెచ్చుకోవడంలేదు. ఉత్పత్తిని బాగా తగ్గించి, కొత్త బావులనుండి గ్యాలన్ ను వెలికి తీయకుండా సరఫరాను బాగా తగ్గిస్తున్నది. దీనివల్ల అధిక ధరను పెట్టడానికి సిద్ధపడినా అవసరానికి తగినంత గ్యాలన్ లభించకపోవడంతో విద్యుత్ సంస్థలు తక్కువ పిఎల్ఎఫ్ తో పనిచేయాల్సి వస్తున్నది. ఫలితంగా ఉత్పత్తి చేయకపోయినా చేసినట్లుగా భావించి కంపెనీలకు పెద్ద మొత్తాలను వృధాగా చెల్లించాల్సి వస్తున్నది. ఆ మొత్తాలను కూడ వినియోగదారులే మోయాల్సి వస్తున్నది. రంగరాజన్ కమిటీ సిఫార్సు చేసిన విధంగా గ్యాలన్ ధరను ఎంఎంబిటి 12 డాలర్లకు పెంచితే వినియోగారులపై ఎంత భారం పడుతుందో వూహించుకోవాల్సిందే.

2003-04లో మెట్రోక్ టన్ను బొగ్గుకు రు.1224లు చెల్లించిన విద్యుత్ సంస్థలు, 2012-13లో రు.2486 చెల్లించాల్సి వస్తుందని అంచనా. ఇటీవల కాలంలో కేంద్రం డీజిల్ ధరలను పెంచింది. దానివల్ల తాము వాడే డీజిల్ కు అధిక మొత్తం చెల్లించాల్సి వస్తున్నదని సింగరేణి బొగ్గు ధరను టన్నుకు రు.80లు పెంచింది. ఇదీ విద్యుత్ ఉత్పత్తి ఖర్చులో కలిసి మరింత ధర పెరుగుతుంది. ఈ కాలంలోనే గ్యాలన్ కొనుగోలు వ్యయం 1000 ప్రామాణిక ఘనపు మీటర్లకు రు.4550 నుండి రు.8789 కు పెరుగుతుందని అంచనా.

కేంద్రానికి వినతులతోనే సరి

రాష్ట్రంలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి సామర్థ్యం ఉన్నప్పటికీ దాన్ని పూర్తిగా వినియోగించుకోలేకపోవడం వల్లనే విద్యుత్ సంక్షోభం ఏర్పడిందని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నప్పటికీ, దానికి కారణమయిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రానికి వినతులతోనే సరిపెచ్చుతున్నది తప్ప, గట్టిగా నిలదీసి రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను కాపాడేందుకు ప్రయత్నించడం లేదు. ఇటీవల ప్రణాళికా సంఘం ఆధ్వర్యంలో జరిగిన రాష్ట్రాల విద్యుత్ మంత్రుల సమావేశంలో ఇదే వైఖరి స్పష్టంగా కనిపించింది. గ్యాలన్, బొగ్గు కేటాయింపుల్లో కేంద్రం అనుసరిస్తున్న విధానాలవల్లే ఈ పరిస్థితిని ఎదుర్కోవలసి వస్తున్నదని వివరించిన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, ఇంధన కేటాయింపులు, సరఫరాలపై సరైన నిర్ణయాలు తీసుకొని అమలు చేయాలని విజ్ఞప్తితో సరిపెట్టింది.

రాష్ట్రంలో ఎపి ట్రాన్స్ కోతో విద్యుత్ సరఫరా ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న ప్రాజెక్టుల సామర్థ్యం 2770 మెగావాట్లు. కాని కేటాయించిన మేరకు కూడ గ్యాలన్ సరఫరా

జరగకపోవడంతో ఈ ప్రాజెక్టులు 1300 మెగావాట్లు కూడ ఉత్పత్తి చేయలేకపోతున్నాయి. దేశవ్యాపితంగా గ్యాస్ కొరత వల్ల 13 వేల మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి జరగటం లేదు. దీనిలో 5వేల మెగావాట్లు ఒక్క మన రాష్ట్రంలోనే జరగడం లేదు. రాష్ట్రంలో ప్రైవేటు రంగంలో 3700 మెగావాట్ల సామర్థ్యం కలిగిన గ్యాస్ ఆధారిత ప్రాజెక్టులు పూర్తయ్యాయి. ఇవిగాక కరీంనగర్ జిల్లా నేడునూరులో 2100 మెగావాట్లు, రంగారెడ్డిజిల్లా, శంకరపల్లిలో 1000 మెగావాట్లు సామర్థ్యం కలిగిన ప్రాజెక్టులు చేపట్టడానికి ప్రతిపాదించినా గ్యాస్ కేటాయింపులు లేకపోవడంవల్ల నిర్మాణాన్ని ప్రారంభించలేదు.

గ్యాస్ తోపాటు బొగ్గు కేటాయింపులు, సరఫరాలోనూ ఇబ్బందులు ఏర్పడుతున్నాయని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్రానికి తెలియచేసింది. దీనివల్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తికి తీవ్ర అటంకాలు ఏర్పడుతున్నాయని వివరించింది. ఉదాహరణకు ఎపి జెన్కో, ఎన్టిటిసి ప్రాజెక్టులకు 10.22 మిలియన్ టన్నుల బొగ్గు కేటాయిస్తే 2011-12లో కేవలం 5.26 మిలియన్ టన్నులు మాత్రమే సరఫరా అయింది. ప్రస్తుత ప్రాజెక్టులకు బొగ్గు సరఫరా చేయడంతోపాటు, కొత్త ప్రాజెక్టులకు బొగ్గు కేటాయింపులు జరిపి రాష్ట్రంలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి మెరుగు పడేందుకు దోహదపడాలని కేంద్రాన్ని కోరింది. మరోవైపున విద్యుదుత్పత్తికి ఇంధన సరఫరా పరిస్థితి నేడు మరింత తీవ్రమైంది. గ్యాస్ సరఫరా ఎలాగూ జరగడం లేదు. ప్రస్తుత ప్రాజెక్టులకు బొగ్గు సరఫరా కూడ అంతంత మాత్రంగానే ఉంది. ప్రతిప్రాజెక్టుకు ఎప్పుడైనా కనీసం 20 రోజులకు సరిపడా ఇంధన నిల్వలుండాలి. కాని ఇటీవల ఒక సమయంలో మన రాష్ట్రంలో ధర్మల్ విద్యుత్ ప్రాజెక్టులకు 12 నుండి 2 రోజుల వరకు సరిపడే బొగ్గు నిల్వలు మాత్రమే ఉన్నాయి. పరిస్థితి ఇంత ప్రమాదకరంగా మారినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి కరకు పుట్టలేదు.

కుంభకోణాలమయం బొగ్గు, గ్యాస్ కేటాయింపు

దేశంలో బొగ్గు ఉత్పత్తి అవసరానికి తగినంత లేకపోవడంతో దిగుమతి చేసుకుంటున్నాము. అదే సమయంలో దేశంలో అందుబాటులో ఉన్న బొగ్గుగనులను సంపూర్ణంగా వినియోగించుకోలేకపోతున్నాము. గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో 16.15 కోట్ల టన్నుల బొగ్గు కొరతను ఎదుర్కొన్నామని అంచనా. అయినప్పటికీ, దేశంలో ఎన్నో బొగ్గుగనులను విద్యుత్, స్టీల్, సిమెంటు తదితర ఉత్పత్తి సంస్థల స్వంత వినియోగానికి (క్యాస్టివ్) 197 బొగ్గు గనుల భాకులను ప్రభుత్వం కేటాయించింది. వీటిలో 70 శాతం విద్యుత్ రంగానికే కేటాయించబడినాయి. కాని ప్రస్తుతం 28 బ్లాకుల్లో మాత్రమే బొగ్గు వెలికితీత జరుగుతున్నది. ఈ క్యాస్టివ్ గనుల వద్ద ఏడాదికి 20 కోట్ల టన్నుల బొగ్గు వెలికితీసే సామర్థ్యం ఉన్నప్పటికీ, కేవలం 3 కోట్ల టన్నుల బొగ్గును మాత్రమే వెలికి తీస్తున్నాయి. ఈ వృధాగా పడి ఉన్న బొగ్గు నిక్షేపాలను వినియోగించుకుంటే మనకు బొగ్గు దిగుమతి చేసుకునే అవసరమే ఉండదు. కాని ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న ప్రైవేటీకరణ, సరళీకరణ విధానాల ఫలితంగా ఇది సాధ్యం కావడం లేదు. ఈ క్యాస్టివ్ గనులు ఇంత

వృధాగా పడిఉన్నప్పటికీ పూర్తిగా వాణిజ్యస్థాయి ఉత్పత్తికి ప్రైవేటు సంస్థలకు బొగ్గు గనులను కేటాయించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నాలను కొనసాగిస్తూనే ఉంది. క్యాష్టివ్ బొగ్గు గనులను అడ్డగోలుగా కేటాయించడం వల్ల ప్రభుత్వ ఖజానాకు రు. 1.86 లక్షల కోట్ల నష్టం వాటిల్లందని కాగ్ తాజా నివేదిక వెల్లడించడం ఈ వ్యవహారం ఎంత కుంభకోణాల మయయో స్పష్టం చేస్తుంది. ఇంధన ధరల నిర్ణయం విషయంలోను, గ్యాస్ క్షేత్రాల కేటాయింపు విషయంలోను రిలయన్స్ సంస్థకు కేంద్ర,రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఎంతగా దాసోహం అవుతున్నదీ మనకు తెలుసు.

డాలర్లలో లెక్కింపుతో దగా

విద్యుత్ ఉత్పత్తి సంస్థలకు స్థిర చార్జీలు కూడ డాలర్లలో లెక్కించి చెల్లించే విధంగా విద్యుత్ కొనుగోలు ఒప్పందాలను ప్రభుత్వం కుదుర్చుకొంది. ఫలితంగా రూపాయి మారకం విలువ పడిపోతే, రూపాయల్లో చెల్లించాల్సిన మొత్తం దానంతటదే పెరిగిపోతుంటుంది. రిలయన్స్ నుండి కొనుగోలు చేస్తున్న గ్యాస్ విషయమూ ఇంతే. దాని ధరను డాలర్లలో నిర్ణయించారు. ఇటీవల కాలంలో రూపాయి విలువ దారుణంగా పడిపోవడంతో అధిక మొత్తాన్ని చెల్లించాల్సి వస్తున్నది. రిలయన్స్ మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి చేస్తున్న గ్యాస్ను మనం తీవ్రమైన విద్యుత్ కొరతతో అలమటిస్తున్న సమయంలోనే మహారాష్ట్రలోని రత్నగిరి విద్యుత్ ప్లాంటుకు తరలించడానికి నిర్ణయించింది. దీనిపై మన రాష్ట్రంలో పెద్ద ఎత్తున నిరసన వ్యక్తం కావడంతో కేంద్రం తాత్కాలికంగా వెనక్కి తగ్గింది. రిలయన్స్ ఉత్పత్తి చేస్తున్న గ్యాస్ రాజమార్గంలోనే గుజరాత్కు తరలిపోతున్నది. గ్యాస్ ఉత్పత్తికి అనుమతులిస్తున్న సమయంలోనే రాష్ట్రం తన వాటాపై నిర్దిష్టంగా తేల్చుకొని ఫలితం ఇది. మన వాటాకు సంబంధించిన నిబంధనలను ఒప్పందంలో చేర్చుకుంటే ఈ పరిస్థితి వచ్చేది కాదు. కాని అలాంటి ముందు చూపు మన ప్రభుత్వానికి లోపించడం వల్లనే ఇప్పుడు మనం ఇన్ని ఇబ్బందులకు గురవుతున్నాము.

అధిక ధరకు బయటినుండి విద్యుత్ కొనుగోళ్లు

రాష్ట్రంలో కొత్త యూనిట్లు త్వరితంగా స్థాపించబడి విద్యుత్ ఉత్పత్తిని ప్రారంభించేలా చేయడంలో విఫలమయిన ప్రభుత్వం బయటి నుండి పెద్ద మొత్తంలో విద్యుత్ కొనుగోళ్లకు అనుమతిస్తున్నది. గత జులైలో ఎపి ట్రాన్స్కో, డిస్కాలు 2008-09 నుండి 2011-12 మధ్యకాలంలో తాము రు.11,111 కోట్లు వ్యయం చేసి విద్యుత్ కొనుగోలు చేశామని, ఆ మొత్తాన్ని సర్దుబాటు చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరాయి. నియంత్రణ లేని బహిరంగ మార్కెట్లో అధిక ధరలకు విద్యుత్ కొనుగోలు చేయడం వల్ల ఇంత భారీ మొత్తాలను చెల్లించాల్సి వస్తున్నది. 2012-13 సంవత్సరానికి యూనిట్ ఒకటికి రు.5.50లు వెచ్చించి విద్యుత్ కొనుగోలు చేయడానికి డిస్కాలకు విద్యుత్

నియంత్రణ మండలి అనుమతించింది. దీని ప్రకారం రు. 1,766 కోట్ల భారం అదనంగా విద్యుత్ వినియోగదారులపై పడుతుంది. ఇప్పుడు తాజాగా విద్యుత్ కోత సంభవించినపుడు పెద్ద మొత్తంలో బయటి విద్యుత్ కొనుగోళ్లను ప్రభుత్వం అనుమతించింది. 2012-13 నుండి 2016-17 మధ్యకాలంలో రోజుకు 2000 మెగావాట్ల విద్యుత్ కొనుగోలుకు రాష్ట్రప్రభుత్వం డిస్కాలకు అనుమతిచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. దీనికోసం పవర్ కార్పొరేషన్ నుండి రు. 4,000 కోట్లు రుణంగా తీసుకోవడానికి కూడ డిస్కాలకు ప్రభుత్వం పచ్చజండా వూపినట్లు చెబుతున్నారు. ఈ భారాలను సబ్సిడీ రూపంలో ప్రభుత్వమే భరించాలి. లేదంటే చార్జీలు పెంచి వసూలు చేసుకొమ్మని అనుమతించాలి. ఒక వైపున ఇలా పెద్ద మొత్తాలు వెచ్చించి బయటి విద్యుత్ ను కొనుగోలు చేస్తున్న సమయంలోనే మన రాష్ట్రంలోని ప్రైవేటు విద్యుత్ సంస్థలు విద్యుత్ ను బయటవారికి అమ్ముకుంటున్నాయి. ప్రభుత్వం కార్పొరేట్ సంస్థలకు దాసోహం అనడం, అనుసరిస్తున్న లోపభూయిష్ట విధానాల ఫలితంగా విద్యుత్ భారాలు ఇంతగా పెరుగుతున్నాయి. సక్రమంగా వ్యవహరిస్తే ఆ భారాలు ప్రభుత్వం భరించాల్సిన పని ఉండదు. ఆ మొత్తాలను జెన్ కో లాంటి ప్రభుత్వరంగ సంస్థలకు అందిస్తే అవి తమ సామర్థ్యాన్ని మరింత పెంచుకుంటాయి.

విద్యుత్ కారిడార్ విస్తరణకు పట్టుబట్టని ఫలితం

మన రాష్ట్రంలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి, సరఫరాలు తగినంత ఉండేలా చేసుకోకపోవడం ఈ విద్యుత్ సంక్షోభానికి ఒక కారణం కాగా, బయట చౌకగా అందుబాటులో ఉన్న విద్యుత్ ను రప్పించుకునే ఏర్పాట్లు చేసుకోలేకపోవడం మరొక కారణం. విద్యుత్ సరఫరా అనేది దేశవ్యాపితంగా గ్రిడ్ ల ద్వారా జరుగుతుంది. మనది దక్షిణాది గ్రిడ్. ఇక్కడ సరఫరా అయ్యేదానికన్నా గిరాకి అధికంగా ఉంది. వేరే ఉత్తరాది, తూర్పు తదితర గ్రిడ్ల నుండి విద్యుత్ తెచ్చుకోవాలంటే దానికి తగినంత శక్తి కలిగిన ట్రాన్స్ మిషన్ లైన్లు ఉండాలి. ఉదాహరణకు ఉత్తరాది గ్రిడ్ నుండి ఇప్పటికే మన రాష్ట్రం, తమిళనాడు విద్యుత్ ను కొనుగోలు చేసి తెచ్చుకుంటున్నాయి. కాని ఈ రెండు గ్రిడ్లను అనుసంధానం చేసే ట్రాన్స్ మిషన్ లైన్ వ్యవస్థ 1000 మెగా వాట్లకు మాత్రమే పరిమితమయింది. అందుచేత ఉత్తరాది రాష్ట్రాలలో విద్యుత్తు కొనుగోలు చేయడానికి అందుబాటులో ఉన్నా దాన్ని తెచ్చుకోవడానికి తగినంత పరిమాణంలో ట్రాన్స్ మిషన్ లైన్లు అందుబాటులో లేవు. దీనిమూలంగా చౌకగా విద్యుత్ పొందే అవకాశం ఉన్నా పొందలేకపోతున్నాము.

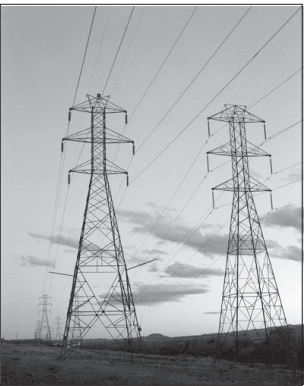
ఉదాహరణకు ఉత్తరాది గ్రిడ్ పరిధిలో బహిరంగ మార్కెట్ లో విద్యుత్ యూనిట్ కు కనిష్టంగా రు. 1.45లు, గరిష్టంగా రు. 2.46లుకు సగటున రు. 1.71లుకు లభించిన రోజులున్నాయి. అదే సమయంలో దక్షిణాది గ్రిడ్ పరిధిలో బహిరంగ మార్కెట్ లో విద్యుత్ యూనిట్ ధర కనిష్టంగా రు. 6.51లు, గరిష్టంగా రు. 15.51లు సగటున రు. 7.97లు పెట్టికొన్నాల్సి వచ్చింది. ఉత్తరాది నుండి కారిడార్ అందుబాటులో ఉంటే చౌకగా విద్యుత్ దక్షిణాది రాష్ట్రాలకు లభించేది. ఈశాన్య గ్రిడ్ లో అయితే మరింత చౌకగా విద్యుత్ లభిస్తుంది. ఈశాన్య రాష్ట్రాల నుండి ముందుచూపుతో కొనుగోలుచేయకపోవడం, తీరా

మనం ప్రయత్నం మొదలు పెట్టేసరికే ఇతర రాష్ట్రాలు గ్రిడ్ సామర్థ్యానికి తగినంత కొనుగోలు చేసేశాయి. దీనితో మనం కొనుగోలు చేసినా దాన్ని తెచ్చుకునే మార్గం లేకుండా పోయింది. మన నేతల దూరదృష్టి రాహిత్యం, స్వార్థప్రయోజనాలకు మాత్రమే ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం వల్ల ఈ పరిస్థితి దాపురించింది. మన రాష్ట్రానికి చెందిన పార్లమెంటు సభ్యులు, ఇతర పాలకవర్గ నేతలు మనకు విద్యుత్ చౌకగా లభించడానికి అవకాశం ఉన్న గ్రిడ్ విస్తరణ, సామర్థ్యం పెంపునకు ప్రయత్నించడం మాని, ప్రైవేటురంగంలో తామే స్వంత ప్రాజెక్టులను తలపెట్టి వాటినుండి ఉత్పత్తి అయ్యే విద్యుత్తును గ్రిడ్కు పంపించడానికి అవసరమైన విద్యుత్ లైన్లు, సబ్స్టేషన్ల నిర్మాణం కోసం పవర్ గ్రిడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియాకు ఇబ్బడి ముబ్బడిగా దరఖాస్తులు పెట్టి లాబీయింగు చేసుకుంటున్నారు.

కేంద్రం నిర్వాకం :

రెండు రోజులు అంధకారంలో ఇరవై రాష్ట్రాలు

విద్యుత్ రంగంలో సంస్కరణల పర్వం కేంద్రంలో 1991లో మన్మోహన్ సింగ్ ఆర్థికమంత్రిగా ఉన్న కాలంనుండే ఆరంభం అయి కొనసాగుతున్నది. విద్యుత్ కొరతను నివారించేందుకు మార్గం ప్రైవేటు విద్యుత్ సంస్థలను ఉదారంగా అనుమతించడం అని చెప్పిన ప్రభుత్వం వాటితో అధిక ధరలకు విద్యుత్ కొనుగోలు ఒప్పందాలనూ కుదుర్చుకుంది. ఇదే సమయంలో విద్యుత్ ప్రసార, పంపిణీ వ్యవస్థలను మెరుగుపరచడాన్ని, విస్తరించడాన్ని విస్మరించింది. దాని ఫలితమే మనం చూసిన రెండు రోజుల అంధకారం. మూడు పంచవర్ష ప్రణాళికలు గడిచినప్పటికీ కేంద్ర ఆధ్వర్యంలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి సామర్థ్యం ప్రభుత్వరంగ ఎన్టీపిసిలో గణనీయంగా పెరిగింది తప్ప, అధిక రాయితీలు పొందిన ప్రైవేటు రంగంలో కాదు. అయినా పెట్టుబడులు మాత్రం ఈ కాలంలో ప్రైవేటు రంగానికే ఎక్కువ దక్కాయి. ప్రభుత్వరంగ సంస్థలకు పెట్టుబడులను ప్రభుత్వం బిగపట్టింది. ప్రైవేటు రంగ సంస్థలకు పెట్టుబడులే కాదు, ఇంధనం కోసం క్యాస్టివ్ బొగ్గుగనులను సైతం ప్రైవేటు కంపెనీలకు ఉదారంగా కట్టబెట్టింది. ఈ కేటాయింపు కాగ్ బయటపెట్టిన అతిపెద్ద కుంభకోణానికి సైతం దారితీసింది. ప్రైవేటు రంగ విద్యుత్ సంస్థల స్థాపనకు బ్యాంకులు కూడ ఉదారంగా రుణాలు మంజూరు చేశాయి. 2003 విద్యుత్ చట్టం ప్రైవేటు రంగ అనుకూల విధానంలో ఒక మూలమలుపు. ఈ చట్టం క్రాస్ సబ్సిడీలు పూర్తిగా ఎత్తివేయాలని ప్రకటించింది. అంటే చిన్న పెద్ద తేడా లేకుండా ప్రతి ఒక్కరు తాము వినియోగించిన విద్యుత్తుకు పూర్తి ధర చెల్లించాలి. ఈ చట్టానికి రూపకల్పన చేసిన గజేంద్ర హాల్దియా

దేశంలో విద్యుత్ అనేది పవార్ దుకాణంలో సరుకుల మాదిరి స్వేచ్ఛగా విక్రయించబడాలని చెప్పాడు. దాని ఫలితమే నేటి సంక్షోభం. మన దురదృష్టమేమంటే ఇప్పుడు ఇదే పెద్ద మనిషి ప్రణాళికా సంఘం ఉపాధ్యక్షుడు మాంటెక్ సింగ్ ఆహ్లావాలియాకు సలహాదారుగా కొనసాగుతున్నాడు.

ప్రైవేటు సంస్థలపై విపరీతమైన ప్రేమ

రాష్ట్రంలో అనేక ప్రైవేటు సంస్థలకు విద్యుత్ ఉత్పత్తికి ఉదారంగా అనుమతులిచ్చిన ప్రభుత్వం అవి ఒప్పుందం మేరకు త్వరితంగా స్థాపించబడి ఉత్పత్తి ప్రారంభించకపోయినా వాటిపట్ల ఉదాసీనంగా వ్యవహరిస్తున్నది. అంతేకాదు, అలాంటి వాటి ఒప్పుందాలను రద్దు చేయకుండా ఎంతో సానుభూతితో పునరుద్ధరిస్తున్నది. ఉదాహరణకు రామగుండంలో బిపిఎల్ కంపెనీకి 600 మెగావాట్ల సామర్థ్యంతో విద్యుత్ ఉత్పత్తి సంస్థను స్థాపించేందుకు 1994లో అప్పటి ప్రభుత్వం అనుమతించింది. కాని అది నిర్ణీత సమయంలో ప్లాంటుకు కనీసం పైనాన్నియల్ క్లోజర్ ను కూడ సంపాదించలేకపోవడంతో 2004లో ప్రభుత్వం ఆ అనుమతిని రద్దుచేసి ప్లాంటును జెన్ కోకు బదిలీ చేసింది. కాని తాజాగా ఇటీవలనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బిపిఎల్ రామగుండం ప్రాజెక్టుతో ఉన్న విద్యుత్ కొనుగోలు ఒప్పందం (పిపిఎ) ను పునరుద్ధరించడం ద్వారా ఆ ప్లాంటును తిరిగి బిపిఎల్ కు కట్టబెట్టింది. అంతకు ముందు పిపిఎలో యూనిట్ ఒక్కొటికి రు. 1.88 లుకు కొనుగోలు చేయాల్సి ఉండగా పునరుద్ధరించిన ప్రకారం అది రు.1.79లు. ఇదే మన ప్రభుత్వం సాధించిన రాయితీ. కానీ ఇప్పటికీ ఈ సంస్థ నిర్మాణ పనులు చేపట్టలేదు.

రాష్ట్రంలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి పరిస్థితి

విద్యుత్ చార్జీల భారం ఎందుకు ఇంతగా పెరుగుతున్నది, దానికి ప్రభుత్వ విధానాలు ఎలా కారణమయ్యాయి అన్న అంశాలను మనం ఇప్పటివరకు చూశాము. అసలు రాష్ట్రంలో విద్యుత్ ఉత్పత్తి, సరఫరా, గిరాకి గురించి తెలుసుకుంటే ఈ పరిస్థితికి కారణాలు మరింత లోతుగా అవగతం అవుతాయి. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో 15,756.58 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి సామర్థ్యం ఉంది. ఇందులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలోని జెన్ కో 8,421.86 మెగావాట్లు, కేంద్రప్రభుత్వ సంస్థలు 3,397.45 మెగావాట్లు ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. రాష్ట్రంలోని మొత్తం విద్యుత్ ఉత్పత్తి సామర్థ్యంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థల వాటా 78.1 శాతం. అంటే అత్యధిక విద్యుత్ కోసం ఇప్పటికీ ప్రభుత్వరంగం పైనే రాష్ట్రం ఆధారపడుతున్నది.

ప్రైవేటు రంగ సంస్థలు 2,494.62 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు, కొన్ని ప్రైవేటు రంగ సంస్థలు కలిసి సంయుక్త రంగంలో ఏర్పాటు చేసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ గ్యాస్ పవర్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్

అటకెక్కిన ప్రాజెక్టులు

ఏపీజెన్కో అధ్వర్యంలో చేపట్టనున్నట్లు ప్రకటించిన కొత్త ప్రాజెక్టులు అటకెక్కుతున్నాయి. ప్రభుత్వం చొరవ చూపకపోవడం, పెట్టుబడి వాటాకు నిరాకరించడంతో కొత్త ప్రాజెక్టులు ఏళ్లతరబడి కాగితాలపై నలుగుతున్నాయి. వాటిలో కొన్ని...

- ★ కరీంనగర్ జిల్లా నెడునూరులో 2,100 మెగావాట్లు సామర్థ్యంతో గ్యాస్ ఆధారిత విద్యుత్ ప్రాజెక్టు చేపట్టనున్నట్లు 2008లో ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. 2010 ఫిబ్రవరిలో ముఖ్యమంత్రి శంకుస్థాపన చేశారు. 2013 నాటికి పూర్తి చేయాలి. కానీ టెండర్లు దశలోనే నిలిచిపోయింది. గ్యాస్ కేటాయింపులు లేవని పక్కన పెట్టారు.
- ★ రంగారెడ్డి జిల్లా శంకర్పల్లిలో 1,000 మెగావాట్లు సామర్థ్యంతో గ్యాస్ ఆధారిత విద్యుత్ ప్రాజెక్టు చేపట్టాలని 1982లోనే నిర్ణయించారు. భూమి, ఇతర అనుమతులున్నాయి కానీ ప్రాథమిక దశలోనే నిలిచిపోయింది. 2010లో ఈ ప్రాజెక్టు చేపట్టాలని మళ్ళీ నిర్ణయించినా గ్యాస్ కేటాయింపులు లేవని పక్కన పెట్టారు.:
- ★ ఖమ్మంజిల్లా సత్తుపల్లి దగ్గరలో 600 మెగావాట్ల సామర్థ్యంతో ధర్మల్ విద్యుత్ ప్రాజెక్టు చేపట్టాలని 2007లోనే నిర్ణయించారు. ఈ ప్రాజెక్టు 2012లోగా పూర్తికావాలి. బొగ్గు కేటాయింపులైవననీ, నీటి లభ్యత లేదనీ పేరుతో అటకెక్కించారు.
- ★ శ్రీకాకుళం పలాస వద్ద 2,400 మెగావాట్ల సామర్థ్యంతో ధర్మల్ విద్యుత్ ప్రాజెక్టు చేపట్టాలని మూడేళ్ళ క్రితమే జెన్కో నిర్ణయించింది. 2014 -15 నాటికి పూర్తి చేయాలి. అక్కడ 2వేల ఎకరాల భూమిని గుర్తించారు. కానీ ఇప్పటివరకూ ప్రభుత్వం నుంచి అనుమతి లేదని జెన్ కో తన ప్రయత్నాలు పక్కనపెట్టింది.
- ★ కడపజిల్లా పులివెందుల దగ్గరలో 2,000 మెగావాట్ల సామర్థ్యంతో రాష్ట్రంలో తొలిసారి అణు విద్యుత్ ప్రాజెక్టు నిర్మించాలని ప్రభుత్వం 2007లో నిర్ణయించింది. 2014-15 నాటికి పూర్తి చేస్తామని ప్రకటించింది. సగం వాటా తీసుకోవడానికి జాతీయ అణు విద్యుత్ సంస్థ (ఎన్పీసీఐఎల్) కూడా అంగీకరించింది. దగ్గరలోనే యురేనియం శుద్ధి కర్మాగారం కూడా ప్రారంభమైంది. ఆ తర్వాత ప్రభుత్వం చొరవ లేకపోవడంతో నిలిచిపోయింది. ఈ ప్రాజెక్టు కర్మాటక తరలిపోతుందనే వార్తలాస్తున్నాయి.
- ★ హిందూజా : - విద్యుత్ లోటు పరిగణనలోకి తీసుకుని కేంద్ర ప్రభుత్వం త్వరితగతిన పూర్తయ్యే (షార్ట్ డిస్టెంషన్) ప్రాజెక్టులు చేపట్టింది. ఇందులో భాగంగా టెండర్లు నిర్వహించి విశాఖపట్టణానికి దగ్గరలో హిందూజాకు 1,040 మెగావాట్ల సామర్థ్యంతో 34 నెలల్లో పూర్తిచేసే ఒప్పందంపై 1992లో ప్రాజెక్టు ముంజూరు చేసింది. బొగ్గు లింకేజీ, భూమి, నీళ్లు, ఇతర రాయితీలు పొందిన హిందూజా. ప్రాజెక్టుని వదిలేసింది. 2008లో తిరిగి చేపట్టిన హిందూజా విద్యుత్ రాష్ట్రానికి ఇవ్వబోవని మొండికెస్తోంది. 2013 లో పూర్తయ్యే అవకాశం ఉన్న ఈ ప్రాజెక్టు రాష్ట్రానికి ఉపయోగపడకుండా పోతోంది.
- ★ బీపిఎల్ : కరీంనగర్ జిల్లా రామగుండం వద్ద చేపట్టిన బీపిఎల్ విద్యుత్ ప్రాజెక్టు సామర్థ్యం 600 మెగావాట్లు. 1994లోనే ప్రాజెక్టు ముంజూరు చేసినా... నిర్మించలేదు. 2009లో ప్రాజెక్టు తిరిగి పునరుద్ధరించుకున్న బీపిఎల్ యాజమాన్యం నిర్మాణ పనులు చేపట్టకుండా తాత్కాలికం చేస్తోంది.

272 మెగావాట్లు ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని అందిస్తున్నది. సాంప్రదాయేతర విద్యుత్ ఉత్పత్తి యూనిట్లన్నీ కలిసి 670.65 మెగావాట్ల విద్యుత్ సామర్థ్యాన్ని కలిగి ఉన్నాయి.

ప్రస్తుతం అందుబాటులో ఉన్న విద్యుత్ ఉత్పత్తి సామర్థ్యంలో బొగ్గు ఆధారిత ధర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాలది 51.66 శాతం, అంటే 8140.2 మెగావాట్లు, సహజవాయు ఆధారిత విద్యుత్ కేంద్రాలది 17.56 శాతం, అంటే 2,766.62 మెగావాట్లు, అణువిద్యుత్ కేంద్రాలది 2.22 శాతం, అంటే 394.75 మెగావాట్లు, జలవిద్యుత్ కేంద్రాలది 24.30 శాతం, అంటే 3,829.36 మెగావాట్లు ఉన్నది.

అయితే ఆయా రకాల విద్యుత్ కేంద్రాల ఉత్పత్తి సామర్థ్యానికి, అవి మొత్తం సరఫరాలో అందిస్తున్న విద్యుత్ శాతానికి తేడా ఉంటున్నది. 2009-10 సంవత్సరంలో రాష్ట్రంలో 72,493.56 మిలియన్ యూనిట్ల విద్యుత్ కొనుగోలు చేయబడింది. దీనిలో 66.5 శాతం బొగ్గు ఆధారిత ఉత్పత్తి కేంద్రాలనుండి, 22.94 శాతం సహజవాయు ఆధారిత కేంద్రాలనుండి, 7.59 శాతం జలవిద్యుత్ కేంద్రాల నుండి, అణు విద్యుత్ కేంద్రాలనుండి 1.55 శాతం సరఫరా అయింది.

సంస్కరణల బాటలోనే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం

రాష్ట్ర విద్యుత్ రంగంలో 1990వ దశకం చివరిలో సంస్కరణల పర్వం ఆరంభం అయింది. అప్పటి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం 1998లో అసెంబ్లీలో కేవలం ఒక్కరోజు చర్చతో ఆంధ్రప్రదేశ్ విద్యుత్ రంగ సంస్కరణల చట్టం తెచ్చింది. రాష్ట్ర విద్యుత్ రంగంలో క్రమంగా ప్రైవేటు రంగం పాత్రను పెంచుతూ, దానికి అనుగుణంగా ఈ రంగాన్ని పునర్వ్యవస్థీకరించడం ఈ చట్టం ప్రధాన ఉద్దేశం. ఈ చట్టం ప్రకారమే రాష్ట్ర విద్యుత్ బోర్డును మూడు ముక్కలు చేశారు. ఇదే సమయంలో ప్రపంచ బ్యాంకు రుణం కోసం వెళ్లిన ప్రభుత్వం దాని ఆదేశాలను అమలు చేయడానికి వూసుకొంది. ఈ పరతులలో ముఖ్యమైనవి: వినియోగదారులకు అందించిన విద్యుత్తుకు అయ్యే ఖర్చును కరెంటు చార్జీల రూపంలో రాబట్టాలి. సబ్సిడీలను క్రమేణా ఎత్తివేయాలి. సంస్కరణలు ప్రారంభమయిన రెండు సంవత్సరాలలో కరెంటు చార్జీలను 15 శాతం చొప్పున పెంచాలి. ఆ తర్వాత 12 శాతం చొప్పున పెంచాలి.

పరతులకు అనుగుణంగా 2000 జూన్ లో రాష్ట్ర విద్యుత్ నియంత్రణ మండలి (ఎపిఇఆర్ఐసి) విద్యుత్ చార్జీలను 20 శాతం పెంచుతూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఇంతటి భారీ, ఆకస్మిక చార్జీల పెంపు రాష్ట్ర ప్రజలకు పెద్ద షాక్ లా తగిలింది. సిపిఎం, సిపిఐ, ఇతర వామపక్షాల నాయకత్వంలో ఉవ్వెత్తున ప్రజాఉద్యమం తలెత్తింది. ఆనాడు ప్రతిపక్షంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ కూడ ఉద్యమం చేపట్టింది. వందరోజుల పాటు కొనసాగిన ఈ ఉద్యమానికి పరాకాష్టగా హైదరాబాదు రాజధాని నడిబొడ్డున బషీర్ బాగ్ లో జరిగిన బ్రహ్మాండమైన ప్రజాద్రవ్యంపై పోలీసులు జరిపిన కాల్పుల్లో ముగ్గురు అమరులయ్యారు. మరెంతో మంది గాయపడ్డారు. ఈ ఉద్యమధాటికి వెనక్కి తగ్గిన ప్రభుత్వం, 20 శాతం పెంపును 15 శాతానికి తగ్గించినప్పటికీ ఆ తర్వాత చార్జీలు పెంచే సాహసం చేయలేదు. కాని ఆ ప్రజా ఉద్యమ వెల్లువను ఉపయోగించు కొని

అధికారంలోకి వచ్చిన కాంగ్రెస్ పార్టీ సంస్కరణల బాటను వదిలి పెట్టలేదు. విచ్చలవిడిగా ప్రైవేటు విద్యుత్ సంస్థలకు అనుమతులిస్తూ, అడ్లగోలు ఒప్పందాలు కుదుర్చుకుంటూ ప్రజలపై మోయలేని భారాలు మోపుతున్నది. దీనితోపాటు కేంద్రం తెచ్చిన జాతీయ విద్యుత్ విధానం, ఇంధన ధరల విధానం, జాతీయ చార్జీల విధానం కూడ ప్రైవేటు రంగాన్ని మరింత ప్రోత్సహిస్తున్నది.

జెన్కో పట్ల వివక్ష

ప్రభుత్వరంగంలోని ఎపి జెన్కో పట్ల రాష్ట్ర, కేంద్ర ప్రభుత్వాలు ఉద్దేశ పూర్వకంగా కొనసాగిస్తున్న వివక్షపల్ల ఆ సంస్థ కొత్త ప్రాజెక్టులను చేపట్టలేక పోతున్నది. 1990లలో మొదలైన సంస్కరణల్లో భాగంగా రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రైవేటు రంగానికి అనుచిత ప్రాధాన్యత ఇస్తూ, అప్పటి ఎపిఎస్ఇబి, తర్వాత జెన్కో ప్రాజెక్టులకు ఈక్విటీ కోసం బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేసే విధానాన్ని విడనాడింది. ఇప్పటికీ అదే విధానం అమలవుతున్నది. పంపిణీ కంపెనీలకు జెన్కో విక్రయించిన విద్యుత్కు న్యాయంగా రావలసిన మొత్తాలు పూర్తిగా రాకుండా, వాటి పిపిఎలకు అనుమతులివ్వకుండా, ప్రతి ఏటా తాత్కాలిక ప్రాతిపదికపై చార్జీలను నిర్ణయిస్తూ వస్తున్నది. జెన్కో ఆధ్వర్యంలోని ప్రస్తుత, ప్రతిపాదిత ప్రాజెక్టులతో పంపిణీ కంపెనీలు విద్యుత్ కొనుగోలు ఒప్పందాలు కుదుర్చుకొని కమిషన్ కు రెండేళ్లనాడే సమర్పించినప్పటికీ, వాటికి ఇప్పటివరకు బహిరంగ విచారణ జరపలేదు. ఆమోదం తెలపలేదు. జెన్కోకు ఒకవైపున చార్జీల రూపంలో రావలసిన మొత్తం పూర్తిగా రావడంలేదు. మరోవైపున ప్రభుత్వం నుండి రావలసిన సబ్సిడీలకు కోత పడుతున్నది. ఈ విధంగా జెన్కో పరిస్థితి గోడదెబ్బ, చెంపదెబ్బ మందిరి తయారయింది. పంపిణీ కంపెనీలకు ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున బకాయిలు పెట్టడంతో అవి జెన్కోకు చెల్లించాల్సిన మొత్తాలను చెల్లించడం లేదు. జెన్కోకు పంపిణీ సంస్థల బకాయిలు రు.5700 కోట్ల మేరకు పేరుకు పోయాయి. పిపిఎ నిబంధనల ప్రకారం వాటిపై రు.200 కోట్ల జరిమానా చెల్లించాల్సి ఉంది. ఈ విధంగా న్యాయంగా రావలసిన వేలాది కోట్ల రూపాయల ఆదాయాన్ని పొందలేకపోవడంతో జెన్కో తీవ్రమైన ఆర్థిక ఇబ్బందుల పాలు కావలసి వస్తున్నది. కొత్తగా పెట్టుబడులు సమకూర్చకపోవడం అలా ఉంచి, రావలసిన బకాయిలను కూడ ప్రభుత్వం చెల్లించకపోవడంతో ఈ పరిస్థితి దాపురించింది.

అంతేకాదు, జెన్కో స్థాపించతలపెట్టిన కొత్త ప్రాజెక్టులకు ఇంధనాన్ని కేటాయించకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వం దెబ్బతీస్తున్నది. అలా కేటాయించేలా కేంద్రంపై

వత్తిడి తీసుకురావడంలో రాష్ట్రప్రభుత్వం, పార్లమెంటు సభ్యులు విఫలమవుతున్నారు. మన రాష్ట్రంలోనే రిలయన్స్ లాంటి బడా ప్రైవేటు సంస్థలు వెలికితీస్తున్న గ్యాస్ను వేరే రాష్ట్రాలకు తరలించుకుపోతున్నా, కేంద్రం కేటాయించడం లేదని మాటలు చెప్పడమే తప్ప, ఆ తరలింపును అడ్డుకునేందుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేసింది శూన్యం. ఫలితంగా కొత్త ప్రాజెక్టుల ప్రతిపాదనలు అటకెక్కుతున్నాయి. జెన్కో కరీంనగర్లో నెలకొల్పి దలచిన 2100 మెగావాట్ల గ్యాస్ ఆధారిత ప్రాజెక్టుకు ఫైనాన్సియల్ క్లోజర్ (రుణాల మంజూరుకు సంబంధించిన లావాదేవీల ముగింపు) జరిగి నాలుగేళ్లు అయినా, గ్యాస్ మాత్రం మంజూరు కాలేదు. కేటాయింపు జరిగితే ఇప్పటికి ఆ ప్రాజెక్టు పూర్తయి, ఉత్పత్తి కూడ మొదలయ్యేది. అలాగే, సత్తుపల్లిలో జెన్కో ప్రతిపాదించిన 600 మెగావాట్ల పిట్ హెడ్ ధర్మల్ ప్రాజెక్టుకు బొగ్గు కేటాయించకపోగా, ఆ ప్రాజెక్టును 12వ ప్రణాళిక నుండి 13వ ప్రణాళికకు వాయిదా వేయించారు. ఇదే కాలంలో రెండు ప్రైవేటు కంపెనీలకు బొగ్గు కేటాయించడం జరిగింది. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ఇలాంటి వివక్షాపూరిత వైఖరి ఫలితంగా జెన్కో సాపక సామర్థ్యాన్ని పెంచుకోలేకపోతున్నది. రాష్ట్రంలో విద్యుత్ కొరతకు, ఎడతెగని కోతలకు ఇది ఒక ప్రధాన కారణం.

గత ఏడేళ్లకాలంలో రాష్ట్రంలో విద్యుత్ సామర్థ్యం పెంపుదల తీరిలా ఉంది (సామర్థ్యం మెగావాట్లలో)		
సంవత్సరం	సామర్థ్యం స్థాపన	ఏపీజెన్కో వాటా
2005-06	45.48	0
2006-07	845.12	210
2007-08	385.12	249
2008-09	45.66	39
2009-10	2198.27	1039
2010-11	377.52	297
2011-12	1018.06	540

- ప్రైవేటు రంగంలో 1,827 మెగావాట్లు, కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగంలో 1,133 మెగావాట్లు తోడయ్యింది.

విద్యుత్ లూటీని మరింత పెంచే మర్చంట్ పవర్ ప్లాంట్లు

ప్రభుత్వం సమకూర్చిన భూమి, నీరు, ఇతర మౌలిక సదుపాయాలను వినియోగించుకొని ప్రైవేటురంగ సంస్థలు స్థాపించే మర్చంట్ పవర్ ప్లాంట్లకు రాష్ట్రప్రభుత్వం రంగం సిద్ధం చేస్తున్నది. ఈ ప్లాంట్లు తాము ఉత్పత్తి చేసే విద్యుత్తును

ఇష్టం వచ్చిన ధరకు, ఇష్టం వచ్చినవారికి, ఇష్టం వచ్చిన చోట అమ్ముకోవచ్చు. ప్రైవేటు విద్యుత్ ఉత్పత్తి సంస్థలతో కుదుర్చుకున్న దీర్ఘకాలిక పిపిఎల వల్ల అనేక ఇబ్బందులు ఏర్పడుతున్నాయని, పలు కోర్టు కేసులు కూడ ఎదుర్కోవలసి వస్తున్నదని, అందువల్ల బాదరబందీ ఏమీ లేకుండా అవసరమైన విద్యుత్తును అవసరమైన మేరకు బహిరంగ మార్కెట్లో కొనుక్కునేందుకు వీలుకల్పించే మర్చంట్ ఫ్లాంట్లను అనుమతిస్తున్నానని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది. రాష్ట్ర ప్రజల అవసరాలకు అనుగుణంగా జెన్కో సామర్థ్యం పెంచుతానని, పరిశ్రమల అవసరాలను, ఇతర ప్రైవేటురంగ అవసరాలను మర్చంట్ పవర్ ఫ్లాంట్లు తీరుస్తాయని ప్రభుత్వం నమ్ముబలుకుతున్నది.

ఈ మాట చెప్పిన ప్రభుత్వం జెన్కో సామర్థ్యం పెంపు సంగతి గాలికి వదిలేసింది. మరోవైపున మర్చంట్ పవర్ ఫ్లాంట్లకు ఉదారంగా అనుమతులిస్తున్నది. శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం, నెల్లూరు జిల్లాలలో ఎక్కువగా అనుమతులు పొందిన ఈ ఫ్లాంట్లకు పర్యావరణ కారణాల రీత్యా స్థానిక ప్రజల నుండి పెద్ద ఎత్తున వ్యతిరేకత వ్యక్తమవుతున్నది. నిరసనోద్యమాలపై కాల్పులు జరిపి ప్రాణాలు తీయడానికి సైతం ప్రభుత్వం వెనకాడటం లేదు.

శ్రీకాకుళం జిల్లా కాకరాపల్లి వద్ద 2640 మెగావాట్ల బొగ్గు ఆధారిత ధర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రం స్థాపనకు ఈస్ట్కోస్ట్ ఎనర్జీ ప్రైవేట్ ఎనర్జీ లిమిటెడ్ సంస్థకు ప్రభుత్వం అనుమతిచ్చింది. 2450 ఎకరాల భూమిని కూడ కేటాయించింది. కాని 30 గ్రామాల ప్రజలు తమ జీవనాధారం కోసం ఈ చిత్తడినేల, దాని పరిసర ప్రాంతాలపైనే ఆధారపడుతున్నారు. ఇక్కడ విద్యుత్ కేంద్రాన్ని నిర్మిస్తే 30 వేల ఎకరాల పంట భూములు ముంపుకు గురవుతాయి. అందుచేతనే ఈ ప్రాంత ప్రజలు వడ్డితాండ్ర అనే గ్రామంలో 200 రోజుల పాటు రిలే నిరాహార దీక్షలు చేపట్టారు. 2011 ఫిబ్రవరి 11న ఈ దీక్షలను భగ్నం చేసేందుకు పోలీసులు దాడిచేసి, కాల్పులు జరిపి ఇద్దరిని పొట్టన పెట్టుకున్నారు.

శ్రీకాకుళం జిల్లానజిల్లాలోనే సోంపేట మండలంలో 2640 మెగావాట్ల బొగ్గు ఆధారిత ధర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాని నెలకొల్పేందుకు నాగార్జున కన్స్ట్రక్షన్ కంపెనీకి ప్రభుత్వం అనుమతిచ్చింది. దీనికోసం 972.69 ఎకరాల బీల (చిత్తడి) భూమిని కేటాయించింది. స్థానిక రైతులను మభ్యపెట్టి ఈ ప్రైవేటు సంస్థ మరికొంత భూమిని కొనుగోలు చేసింది. ప్రభుత్వం కేటాయించిన భూమి మొత్తం 4 వేల ఎకరాలలో విస్తరించిన బీలలో భాగం. రెండు మండలాలలో 30 గ్రామాల ప్రజలకు ఇది జీవనాధారం. ఈ ప్రాంతంలో విద్యుత్ కేంద్రం వీరందరి జీవనాధారాన్ని

హరిస్తుంది. ఈ బీల నీటితో 5000 ఎకరాలలో ఏడాదికి రెండు పంటలు పండిస్తారు. ఎత్తిపోతలక్రింద మరో 750 ఎకరాలు సాగవుతున్నది. త్రాగునీటికి కూడ ఈ బీల ఉపయోగపడుతున్నది. అందుచేతనే ఈ విద్యుత్ కేంద్ర స్థాపనకు ప్రజలనుండి తీవ్ర నిరసన వ్యక్తమయింది. దీన్ని పట్టించుకోకుండా 2010 జూలై 14న నిర్మాణ పనుల ప్రారంభానికి పూనుకోవడంతో ప్రజలు ప్రతిఘటించారు. పోలీసులు రంగప్రవేశం చేసి కాల్పులు జరపడంతో ముగ్గురు చనిపోయారు.

నెల్లూరు జిల్లాలో ఈ మర్చంట్ పవర్ ప్లాంటు సన్నాహాలకు ప్రభుత్వం ఎంతగా సహకరిస్తున్నదో చూస్తే, ప్రజాప్రయోజనాలను అది ఎలా గాలికి వదిలేసున్నదో స్పష్టం అవుతుంది. 1994లో అప్పటి ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు (ఎపిఎస్ఇబి) కృష్ణపట్నం వద్ద మెగా విద్యుత్ కేంద్రాన్ని స్థాపించడానికి రెండువేల ఎకరాలకు పైగా భూమిని సేకరించింది. తర్వాత రాష్ట్ర విద్యుత్ కేంద్రంలో సంస్కరణల నేపథ్యంలో ఈ భూమిని జివికె, బిబికె కంపెనీలకు ధారాదత్తం చేశారు. ఈ రెండు కంపెనీలు విద్యుత్ కేంద్రాల నిర్మాణాన్ని సకాలంలో చేపట్టకపోవడంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భూమిని వెనక్కి తీసుకొని జెన్కోకు అప్పగించింది. అక్కడ జెన్కో 4 వేల మెగావాట్ల భారీ విద్యుత్ కేంద్రం స్థాపనకు ప్రణాళికను సిద్ధం చేసింది. ఇందులో భాగంగా ముందుగా 1600 మెగావాట్ల కేంద్రంపై పని ప్రారంభించింది. ఇదే సమయంలో అనిల్ అంబానీకి చెందిన రిలయన్స్ కంపెనీ కృష్ణపట్నం ప్రాంతంలో 4 వేల మెగావాట్ల విద్యుత్ కేంద్రం స్థాపనకు అనుమతి సంపాదించి, భారీ విస్తీర్ణంలో భూమి కేటాయింపును కూడ పొందింది. అయినప్పటికీ ఆ భూమి తనకు చాలదని మరింత కావాలని ప్రభుత్వానికి విన్నవించుకుంటే, వెనువెంటనే ప్రభుత్వం జెన్కోకు చెందిన 18,00 ఎకరాల భూమిని రిలయన్స్ కు కట్టబెట్టింది. కాని ఆ తర్వాత ప్రభుత్వం ఎందుకు చేసిందో తెలియదు కాని, ఈ భూమిని సుబ్బిరామిరెడ్డికి చెందిన ధర్మల్ పవర్ టెక్ కార్పొరేషన్ కు 1980 మెగావాట్ల విద్యుత్ కేంద్రాన్ని స్థాపించేందుకు కేటాయించింది. అయితే ఈ విద్యుత్ కేంద్రంతో మన రాష్ట్రంలోని డిస్కంలు విద్యుత్ సరఫరాకు ఒప్పందాలు కుదుర్చుకోవడం లేదు. ఇది మర్చంట్ పవర్ ప్లాంటుగా పనిచేయబోతున్నది. అంటే తొలుత జెన్కోకు అప్పగించిన విద్యుత్ కేంద్ర స్థాపన అనుమతి ప్రైవేటు సంస్థలకు బదలాయింపబడి, మన అపసరాలకు విద్యుత్ ను సరఫరా చేయని మర్చంట్ పవర్ ప్లాంటుగా మారినది అర్థం చేసుకోవాలి.

ఇదే విధంగా విశాఖపట్నం జిల్లాలో కూడ గతంలోనే అనుమతి పొంది చాలకాలంగా నిర్మాణం జరగక పెండింగ్ లో ఉన్న ప్రైవేటు విద్యుత్ సంస్థలను ప్రభుత్వం మర్చంట్ ప్లాంటుగా మార్చేందుకు అనుమతిస్తున్నది. ఉదాహరణకు, విశాఖపట్నం వద్ద రెండు దశాబ్దాల క్రితమే హిందూజాలకు 1040 మెగావాట్ల సామర్థ్యంతో ఫాస్ట్ ట్రాక్ ధర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రం నిర్మాణానికి ప్రభుత్వం అనుమతించింది. 1123 ఎకరాల భూమిని కూడ అప్పగించారు. దీర్ఘకాలిక పిపిఎ కూడ కుదుర్చుకున్నారు. కాని ఆ ప్లాంటు ఇప్పటివరకు ఆచరణ రూపం ధరించ లేదు. అదే ప్లాంటును మర్చంట్ పవర్ ప్లాంటుగా మారుస్తామని హిందూజాలు ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. దాన్ని ఆమోదించడమే కాకుండా, జెన్కోకు చెందిన రు.50 కోట్ల విలువ చేసే 85 ఎకరాల భూమిని కేవలం

రు.2.5 కోట్లకే కట్టబెట్టింది. హిందూజాలు తాము ఉత్పత్తి చేసే విద్యుత్తులో 25 శాతం మాత్రమే మన రాష్ట్రానికి అందిస్తామని, మిగతా 75 శాతాన్ని తమ ఇష్టం వచ్చిన చోట అమ్ముకుంటామని చేసిన ప్రతిపాదనకు కూడ మన ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.

నిజానికి మర్చంట్ పవర్ ప్లాంట్ల అనుభవం మనకు ఇప్పటికే మొదలయింది. విజయవాడ వద్ద ఉన్న ల్యాంకో కొండపల్లి పవర్ కంపెనీ మునుపటి యూనిట్ కు అదనంగా 230 మెగావాట్ల సామర్థ్యంతో మరో యూనిట్ స్థాపనకు అనుమతి సంపాదించింది. అవసరమైన సహజవాయువు కేటాయింపును కెజి బేసిన్ లో రిలయన్స్ నుండి పొందింది. ఉత్పత్తి అయిన విద్యుత్తును మాత్రం మన రాష్ట్రం విద్యుత్ కొరతతో అలమటిస్తున్న సమయంలోనే పొరుగున ఉన్న తమిళనాడుకు అమ్మివేసింది. 2010లో ఇది జరిగింది. ఇది బయటపడగా తాను ఇదంతా చట్టప్రకారమే చేస్తున్నానని ఆ సంస్థ అధినేత ధీమాగా చెప్పాడు. విద్యుత్ కొరత అధికంగా ఉన్నప్పుడు మన రాష్ట్రం బయట నుండి విద్యుత్తును యూనిట్ రు.14 కు సైతం కొన్నది. మరి విపరీతమేమంటే ప్రధాన యూనిట్ కు గ్యాస్ సరఫరా తగినంత లేకున్నా, లాంకో అదనపు యూనిట్ కు గ్యాస్ సరఫరా పొంది ఆ విద్యుత్తును బయట విక్రయించింది. మర్చంట్ పవర్ ప్లాంట్లు రంగ ప్రవేశం చేస్తే ఇలాంటివి సర్వసాధారణం అవుతాయి.

అణు విద్యుత్ కేంద్రాల స్థాపనకు ఆరాటం

ప్రమాదకరమైన అణువిద్యుత్ కేంద్రాల స్థాపనకు కూడ ప్రభుత్వం సమగ్రమైన పరిశీలన లేకుండానే అనుమతులకు మంజూరు చేస్తున్నది. ఉదాహరణకు శ్రీకాకుళం జిల్లా కొవ్వొత్త పరిసరాల్లో అణువిద్యుత్ కర్మాగారాన్ని నెలకొల్పాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. నిపుణులు, రాజకీయ పార్టీల నుండి తీవ్ర వ్యతిరేకత వస్తున్నా ఖాతరు చేయకుండా ప్రభుత్వం భూసేకరణకు పూనుకుంటోంది.

గతంలో అణు విద్యుత్ కర్మాగారాలను స్థాపించిన దేశాలన్నీ వాటిని మూసివేస్తున్నాయి. కొత్త వాటిని స్థాపించడం లేదు. జపాన్ లో ఈ మధ్య జరిగిన ప్రమాదం తర్వాత ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అణువిద్యుత్ కర్మాగారాలపై మరింత వ్యతిరేకత పెరిగింది. అయినా మన ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం పునరాలోచన చేయడం లేదు. అణు కర్మాగారాన్ని స్థాపించడానికే సిద్ధపడుతోంది.

అణు విద్యుదుత్పత్తి చాలా ఖర్చుతో కూడినది. సామాన్యులపై భరించలేనంత భారం పడుతుంది. ప్రమాదం జరిగితే మనలాంటి జనాభా సాంద్రత ఎక్కువ గల దేశంలో వినాశకర నష్టాలు జరుగుతాయి. అందులోనూ కర్మాగార స్థాపనలో కాలం చెల్లిన సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని విదేశీ కంపెనీలు వినియోగించనున్నాయి. లోపభూయిష్టమైన సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఉపయోగించడం వల్ల ప్రమాదాలకు ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయి. అమెరికాతో వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం కోసం అరబ్ రులు చాస్తున్న మన పాలకవర్గాలు దాని ఒత్తిడికి తలోగ్గి అణు ఇంధన సరఫరా ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నాయి. దాని

పర్యవసానమే ఇప్పుడు దేశంలో నెలకొల్పబడుతున్న అణువిద్యుత్కేంద్రాలు. మన విద్యుత్ అవసరాల కన్నా, విదేశీ అణు కంపెనీల ప్రయోజనం కోసమే ప్రభుత్వం పనిచేస్తోంది. ఒకవేళ అణు విద్యుత్ కర్మాగారాలు పెట్టాలనుకున్నా, మనదేశంలో విరివిగా దొరికే థోరియం ఆధారంగా పనిచేసే కర్మాగారాలను పెట్టుకోవచ్చు. ఇండుకవసరమైన సాంకేతిక పరిజ్ఞానం దేశంలో అభివృద్ధి అయింది. ప్రమాదాలూ తక్కువగా ఉంటాయి. దీనిపై మన ప్రభుత్వాలు దృష్టి సారించడం లేదు. దేశ ప్రయోజనంపై ఆసక్తి ఉన్న వారెవరైనా ప్రస్తుతం కేంద్ర ప్రభుత్వం విదేశీ కంపెనీల ఆధ్వర్యంలో నిర్మించతలపెట్టిన అణు కర్మాగారాలను వ్యతిరేకించాలి.

ప్రభుత్వ సమర్థనల బంధారం

విద్యుత్ సంక్షోభానికి తన బాధ్యత ఏమీ లేదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సమర్థించుకోవడం ఎంత పసలేనిదో పై వివరాలను పరిశీలించినప్పుడు తేలిగ్గా అర్థమవుతుంది. వర్షాలు సక్రమంగా లేక జలవిద్యుత్ ఉత్పత్తి నామమాత్రపు స్థాయికి పడిపోయిందని, ధర్మల్ విద్యుత్ను అధికం చేద్దామంటే దానికి అవసరమైన బొగ్గు, గ్యాస్ సరఫరా తన చేతిలో లేకుండా ఉందని, బయటి నుండి విద్యుత్ కొందామన్నా అందుబాటులో లేదని, లభించే విద్యుత్తును కొనడానికి కూడ ధరల నిర్ణయం కూడ తన చేతిలో లేని పనికాబట్టి అధిక మొత్తాలు వెచ్చించాల్సి వస్తున్నదని - ఇలాంటి రకరకాల వాదనలను ప్రభుత్వం ముందుకు తెస్తున్నది.

కాని తగినంత ఉత్పత్తి సామర్థ్యం పెరిగేలా చూడటంలోకాని, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని పెంచడంలో కాని, వాటికి అవసరమైన బొగ్గు, గ్యాస్ తదితర ఇంధనాల సరఫరాను ముందుచూపుతో నిరాటంకంగా, సరసమైన ధరలకు లభించేలా చూసుకోవడంలో కాని ప్రభుత్వం ఎంత ఘోరంగా విఫలమయిందో మనకు తేలిగ్గా అవగతమవుతున్నది. దీనికి బదులుగా అధిక ధరలకు విద్యుత్తును కొనుగోలు చేసే విధంగా ప్రైవేటు రంగ సంస్థలను విచ్చలవిడిగా అనుమతించిన ఫలితం ఇది. మరో వైపున కేంద్ర విద్యుత్ కేంద్రాలనుండి రాష్ట్రానికి రావలసిన వాటాను పూర్తిగా రాబట్టడంలోనూ

మన ప్రభుత్వం విఫలం అయింది. ఇప్పటికైనా విద్యుత్ రంగాన్ని బాగుచేయాలంటే కనీసం ఈ క్రింది చర్యలను స్వల్పకాలిక, దీర్ఘకాలిక ప్రాతిపదికన తీసుకోవలసి ఉంటుంది.

వినియోగదారులకు ఉపశమనం కల్పించేందుకు, విద్యుత్ పరిస్థితిని చక్కదిద్దేందుకు

ఈ క్రింది తక్షణ, దీర్ఘకాలిక చర్యలు తీసుకోవాలి

1. విద్యుత్ చార్జీలను పెంచరాదు. విద్యుత్ ఆదాయానికి మించి అదనంగా అవుతున్న వ్యయాన్ని ప్రభుత్వమే భరించాలి. టెలిస్కోపిక్ విధానాన్ని కొనసాగించాలి.
2. వసూలు చేసిన ఇంధన సర్దుబాటు చార్జీలను తిరిగి వినియోగదారులకు చెల్లించాలి. వసూళ్లను నిలిపివేయాలి. వ్యవసాయరంగంలో ఎఫ్ఎస్ఎతో సహా మొత్తం భారాన్ని ప్రభుత్వమే భరించాలి.
3. లోడ్ నిర్ణయంలో అహేతుక పద్ధతులకు స్వస్తి చెప్పి, సగటు విద్యుత్ బిల్లుల ఆధారంగానే లోడ్ను నిర్ణయించాలి. 100 యూనిట్ల లోపు వాడే వినియోగదారులకు కస్టమర్ చార్జీలను రద్దుచేయాలి. ఈ సేవ ఖర్చులను విద్యుత్ శాఖే భరించాలి. సకాలంలో బిల్లు చెల్లించనందుకు పెనాల్టీ పేదలపై బిల్లులో 2.5 శాతాన్ని మించి ఉండరాదు.
4. విద్యుత్ సదుపాయం లేని పేదలందరికీ తక్కువ రేటుకే విద్యుత్ కనెక్షన్లు ఇవ్వాలి. పంచాయతీలు, మున్సిపాలిటీలు, ఇతర స్థానిక సంస్థలకు వీధిలైట్లు, మంచినీటి సరఫరా, ఇతర అవసరాలకు విద్యుత్ రేట్లను పెంచరాదు.
5. దోబిఖానాలు, బార్బర్ షాపులు, ఇతర చేతివృత్తి దారులకు విద్యుత్ చార్జీలను పెంచరాదు. 200 యూనిట్ల లోపు వినియోగించే చిన్న వ్యాపారులకు రాయితీలు ఇవ్వాలి.
6. కెజి బేసిన్లో రిలయన్స్, ఇతర సంస్థలు ఉత్పత్తి చేస్తున్న గ్యాస్ను రాష్ట్రావసరాలను (గ్యాస్ ఆధారిత విద్యుత్ సంస్థలు పూర్తి పిఎల్ఎఫ్తో పనిచేసేట్లు) తీర్చడానికే కేటాయించేట్లుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి.
7. కేంద్ర విద్యుత్ సంస్థలనుండి రావాల్సిన రాష్ట్ర వాటాను సంపూర్ణంగా తెచ్చుకోవాలి. జనరల్ పూల్ నుండి ప్రత్యేక పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని అదనంగా కేటాయించేట్లు చర్యలు తీసుకోవాలి.
8. చౌకైన జెన్కో విద్యుత్ ఉత్పత్తిని నిలిపివేసి ప్రైవేటు కంపెనీల నుండి ఖరీదైన విద్యుత్ను కొనడం ఆపివేయాలి.
9. రాష్ట్రంలో కొరత ఉన్నప్పుడు రాష్ట్రంలో పనిచేస్తున్న కంపెనీలు రాష్ట్రం బయట విద్యుత్ అమ్ముకోవడాన్ని నిషేధించాలి.
10. అదనంగా లభ్యమయ్యే ఈశాన్య ప్రాంతం నుండి, ఇంకా అవకాశం ఉన్న ఇతర వనరుల నుండి అత్యవసరంగా విద్యుత్ సరఫరా అయ్యేట్లు చర్యలు తీసుకోవాలి.

11. రాష్ట్రానికి అవసరమైన గ్యాస్, బొగ్గు సరఫరాలను కేంద్రం నుండి సాధించాలి.
12. గ్యాస్ ధరలను రూపాయల్లో నిర్ణయించాలి. అంతర్జాతీయ పారిటీ ధరల పద్ధతిని రద్దు చేయాలి. రిలయన్స్ కంపెనీ ప్రయోజనాల కోసం ధరలను నిర్ణయించడం మానుకోవాలి.
13. ప్రైవేటు రంగానికి బొగ్గు భాగ్యులన్ని రద్దు చేయాలి. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల ఉత్పత్తిని పెంచాలి. అంతర్జాతీయ పద్ధతిలో బొగ్గు ధరలను నిర్ణయించే పద్ధతులను విరమించుకోవాలి. ఒరిస్సాలో ఎపి జెన్కోకు కేటాయించిన బొగ్గు తెప్పించుకోవాలి.
14. విద్యుత్ రంగ సంక్షోభానికి, విద్యుత్ చార్జీల పెరుగుదలకు, భారీ ఎఫ్ఎస్ఎకు దారితీస్తున్న కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ప్రైవేటు అనుకూల విధానాలను విడనాడాలి.
15. క్యాపిటల్ కాస్ట్‌ను దాలర్లలో కాకుండా రూపాయల్లో నిర్ణయించాలి.
16. విద్యుత్ కొనుగోలు ఒప్పందాలలో హానికరమైన క్లాజులను తొలగించేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలి.
17. ఎపి జెన్కో స్థాపిత సామర్థ్యాన్ని పెంచుకోవడానికి తక్షణం రు.14,000 కోట్ల పెట్టుబడిని ప్రభుత్వం సమకూర్చాలి. దానికి రు.5,700 కోట్ల బకాయిలనువెంటనే చెల్లించాలి.
18. మర్చంట్ పవర్ ప్లాంట్ల విధానాన్ని రద్దు చేయాలి.
19. విద్యుత్ ఉత్పత్తి సామర్థ్యాన్ని పెంచేందుకు స్వల్పకాలిక, దీర్ఘకాలిక ప్రణాళికలను, విద్యుత్ విధానాన్ని రూపొందించాలి. ఉత్పత్తి చేసిన విద్యుత్ సంతతినీ రాష్ట్రావసరాలకు సరఫరా చేసేటటువంటి విద్యుత్ సంస్థలను రాష్ట్రమంతటా వికేంద్రీకరించి విర్మించాలి. జెన్కోకు అత్యధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. ప్రజలపై భారాలు పడని విధంగా ఒక సమగ్రమైన, ప్రణాళికాబద్ధమైన విద్యుత్ విధానాన్ని రూపొందించి అమలు చేయాలి.

ప్రచురణ కాలం : ఫిబ్రవరి , 2013

వెల: ₹ 3

ప్రచురణ

భారత కమ్యూనిస్టు పార్టీ (మార్క్సిస్టు), ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ

ప్రతులకు

ప్రజాశక్తి బుక్‌హౌస్

ఎమ్.హెచ్. భవన్, ప్లాట్ నెం. 21/1, అజామాబాద్, ఆర్.టి.సి కళ్యాణమండపం దగ్గర

హైదరాబాద్-20. ఫోన్ : 040 - 27660013; ఫాక్స్ : 040-27635136

బ్రాంచీలు : హైదరాబాద్, విజయవాడ, విశాఖపట్నం, తిరుపతి, ఖమ్మం, హన్మకొండ, నల్గొండ, గుంటూరు, ఒంగోలు

ముద్రణ : ప్రజాశక్తి డైలీ ప్రింటింగ్ ప్రెస్, హైదరాబాద్